

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo

ZYRA E RREGULLATORIT PËR ENERGJI
REGULATORNI URED ZA ENERGIJU
ENERGY REGULATORY OFFICE

Pravilo RUE Br.04/2020

**PRAVILO ZA ODREĐIVANJE IMENOVANOG OPERATORA TRŽIŠTA ELEKTRIČNE
ENERGIJE (NEMO) ZA OBAVLJANJE AKTIVNOSTI U VEZI SA SPAJANJEM TRŽIŠTA
I RADOM ZAJEDNIČKOG TRŽIŠTA**

Priština, septembar 2020

Odbor Regulatornog ureda za energetiku, u skladu sa članom 9, stav 1, podstav 1.7, članom 25, članom 26, stav 1, podstav 1.1, Zakona o energetsom regulatoru br. 05/L-084, član 21. i član 22.7 Zakona o električnoj energiji br. 05/L-085 i na osnovu Preporuka Regulatornog odbora Energetske zajednice od 24.04.2019, na sastanku održanom dana 30.09.2020 godine, usvojio je:

PRAVILO ZA ODREĐIVANJE IMENOVANOG OPERATORA TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE (NEMO) ZA OBAVLJANJE AKTIVNOSTI VEZANIH SA TRŽIŠNIM SPAJANJEM I RADOM NA OBJEDINJENOM TRŽIŠTU

POGLAVLJE I

OPŠTE ODREDBE

Član 1

Cilj i obim

1. Ovo pravilo utvrđuje uslove i procedure za imenovanje imenovanog operatora tržišta električne energije (NEMO), kao i opoziv takvog imenovanja u Republici Kosovo od strane regulatora.
2. Ovo pravilo definiše zadatke koje treba da obavlja imenovani operater tržišta električne energije NEMO u Republici Kosovo u vezi sa procesom spajanja tržištu električne energije.
3. Ovo pravilo definiše dužnosti kosovskog prenosnog sistema i operatora tržišta (KOSTT) koje će obavljati u vezi sa procesom spajanja tržištu električne energije.

Član 2

Definicije

1. Izrazi korišćeni u ovom pravilu imaće sledeće značenje:
 - 1.1. **Podnosilac zahteva** - je pravno lice koje je podnelo prijavu za imenovanje za imenovanog operatora tržišta električne energije (NEMO).
 - 1.2. **CACM (Uredba)** - je „Uredba o dodeli kapaciteta i upravljanje zagušenjima“ (CACM uredba) Evropske komisije 2015/1222 od 24. jula 2015. godine o uspostavljanju vodiča za raspodelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima.
 - 1.3. **Prihodi zagušenja** - su prihodi primljeni kao rezultat raspodele kapaciteta;
 - 1.4. **Algoritam za kontinuiranu koordinaciju trgovanja** - je algoritam koji se koristi u spajanju intermedijarnog tržišta za kontinuiranu koordinaciju naloga i raspodelu međuzonskih kapaciteta;

- 1.5. **Strana** - je pravno lice koje ima dužnost da potpiše ugovore sa učesnicima na tržištu, zamenjujući ugovore koji proizilaze iz procesa koordinacije, kao i da organizuje prenos neto stanja proizašlih iz raspodele kapaciteta sa drugim strankama ili agentima za prenos;
- 1.6. **Tržišni rok jedan-dan-pre** - vremenski je okvir tržišta električne energije do trenutka zatvaranja trgovačkih vrata jednodnevnog tržišta, gde se za svaku jedinicu tržišnog vremena proizvodi trguju jedan-dan-pre isporuke (isporuka);
- 1.7. **Spajanje tržišta jedan-dan-pre** - je aukcijski postupak u kojem se prikupljene nalozi koordiniraju, a međuzonski kapacitet dodeljuje istovremeno za različita područja ponude na tržištu jedan dan pre;
- 1.8. **Vreme zatvaranja kapija tržišta jedan-dan-pre** - je vremenska tačka do koje se prihvataju nalozi na tržištu jedan-dan-pre;
- 1.9. **Regulatorni odbor Energetske zajednice** - (ECRB) odnosi se na Regulatorni odbor međunarodne organizacije osnovane na osnovu Ugovora o osnivanju Energetske zajednice.
- 1.10. **Regulatorni ured za energiju (RUE)** - je nezavisna agencija za energetske sektor, osnovana prema Zakonu o energetske regulatoru;
- 1.11. **Ekonomski suficit za spajanje jedan-dan-pre ili preko noći** - je zbir: (i) viška dobavljača za odgovarajući vremenski period od jedan-dan-pre ili preko noći spojenog tržišta, (ii) viška potrošnje za jedinstveno tržište jedan-dan-pre ili preko noći, (iii) prihodi od zagušenja i (iv) ostali povezani troškovi i koristi kada povećavaju ekonomsku efikasnost u relevantnom vremenskom periodu, gde je višak dobavljača i potrošača razlika između primljenih porudžbina; i tržišna cena po jedinici energije pomnožena sa količinom naručene električne energije;
- 1.12. **Unutardnevno vremensko ograničenje** - je vremensko ograničenje tržišta električne energije nakon vremena otvaranja međuzonske međuzonske kapije i pre vremena zatvaranja međuzonske međuzonske kapije, gde se za svaku vremensku jedinicu tržišta trguje proizvodima pre njihovih isporuka;
- 1.13. **Unutardnevno spajanje tržišta (intraday)** - je kontinuirani proces u kojem se prikupljeni nalozi koordiniraju, a međuzonski kapacitet dodeljuje istovremeno za različita područja za nadmetanje na međudnevnom tržištu;
- 1.14. **Vreme otvaranja međuzonske interzonske kapije** - je vremenska tačka kada se međuzonski kapacitet između zona snabdevanja otvara za datu tržišnu vremensku jedinicu i za datu granicu zone snabdevanja;
- 1.15. **Vreme zatvaranja međudržavne međusezonske kapije** - je vremenska tačka kada dodela interzonskog kapaciteta više nije dozvoljena za datu jedinicu vremena datog tržišta;
- 1.16. **Funkcija operatora spojenog tržišta (OST)** - je da preduzme koordinaciju naloga sa tržištima jedan-dan-pre ili unutardnevno za različita područja za nadmetanje i istovremeno dodelu međuzonskih kapaciteta;
- 1.17. **Koordinacija** - je način trgovanja putem kojeg se nalozi za prodaju usklađuju sa odgovarajućim nalozima za kupovinu kako bi se osiguralo maksimiziranje ekonomskog viška za spajanje tržišta jedan-dan-pre dana ili preko noći;
- 1.18. **Nacionalni pravni monopol** - odnosi se i kao takav je definisan u slučajevima kada Nacionalni zakon predviđa imenovanje jednog pravnog lica koje će pružati usluge trgovanja dan pre i/ili preko noći;

- 1.19. **Imenovani operater tržišta električne energije (NEMO)** - odnosi se na pravno lice koje je RUE imenovao za izvršavanje zadataka povezanih sa jedan-dan-pre i/ili unutardnevnim spajanjem tržišta prema ovom pravilu;
 - 1.20. **Proračun neto prenosnog kapaciteta (NTC)** - je neto prenosni kapacitet i podrazumeva metod izračunavanja kapaciteta zasnovan na principu procene i ex ante definiciji maksimalne razmene energije između susjednih područja snabdevanja;
 - 1.21. **Ponuda** - da li je namera kupovine ili prodaje energije ili kapaciteta izražena od strane učesnika na tržištu podložna navedenim uslovima izvršenja;
 - 1.22. **Algoritam za utvrđivanje cena na spojenom tržištu** - je algoritam koji se koristi u spajanju tržišta jedan-dan-pre tržišnog trženja za istovremeno koordiniranje ponuda i raspodelu međuzonskih kapaciteta;
 - 1.23. **Poravnanje** - je završetak transakcije ili obrade u cilju likvidacije obaveza učesnika prenosom sredstava i/ili relevantnih garancija;
 - 1.24. **Organizovano tržište električne energije** - institucionalno organizovano tržište jedan-dan-pre fizičke isporuke i/ili tokom dana fizičke isporuke. Učesnici na tržištu podnose svoje ponude i zahteve za unapred definisane i standardizovane proizvode električne energije za svaki vremenski interval jedan dan pre ili tokom dana fizičke isporuke;
 - 1.25. **Agent za prenos** - je fizičko ili pravno lice koje ima zadatak da prenosi neto pozicije između različitih strana;
 - 1.26. **Operator prenosnog sistema - (OPS)** je pravno lice koje je odgovorno za rad, održavanje i razvoj prenosnog sistema u datoj oblasti.
 - 1.27. **Operator sistema, prenosa i tržišta - (KOSTT)** je pravno lice licencirano od strane regulatora i odgovorno je za upravljanje kosovskim prenosnim sistemom.
2. Ostali izrazi korišćeni u ovom pravilu imaju značenje kao u Zakonu o energetsom regulatoru, Zakonu o električnoj energiji, Zakonu o energetici i drugim zakonima na snazi u Republici Kosovo.

Član 3

Utvrđivanje i opoziv NEMO imenovanja

1. Prijava za vršenje NEMO aktivnosti u Republici Kosovo mora se popuniti i predati RUE u pisanom obliku kako je definisano u Prilogu 1.a ovog pravila u jednoj (1) originalnoj fizičkoj kopiji i jednoj (1) elektronskoj kopiji na CD-u.
2. Podnosilac zahteva mora da koristi format priložen Prilogu 1.a. ovog pravila da potvrdi ispunjavanje kriterijuma navedenih u članu 4. ovog pravila i mora dostaviti dokumente navedene u Prilogu 1.b ovog pravila.
3. Po prijemu zahteva/ aplikacije za imenovanje NEMO-a, RUE će doneti odluku o imenovanju NEMO-a za nacionalnog monopola za jedan-dan-pre i tokom dnevne usluge trgovanja u roku od 2 [dva] meseca od datuma prijave i kompletiranja aplikacije.
4. U slučaju da nekoliko podnosilaca zahteva bude imenovano kao jedini NEMO, RUE će imenovati podnosioca zahteva koji ispunjava kriterijume utvrđene u članu 4. ovog pravila. Odluka mora biti doneta na transparentan i nediskriminatoran način.

5. RUE može opozvati imenovanje ako imenovan NEMO u skladu sa Odlukom o imenovanju ne ispuni obaveze navedene u članu 4. ovog pravila i ako ne može da ispravi ispunjenje ovih obaveza u roku od (6) meseci od datuma takav neuspeh obaveštava RUE.
6. RUE će objaviti odluku o imenovanju i/ili opozivu NEMO-a na svojoj zvaničnoj veb stranici i obavestiće ECRB.
7. RUE će odobriti dovoljne tarife za NEMO za trgovanje na tržištima jedan-dan-pre i preko noći, pre nego što počne da deluje kao NEMO, ili će odrediti metodologije korišćene za njihovo obračunavanje.

Član 4

Kriterijumi za određivanje NEMO

1. Podnosilac zahteva biće imenovan kao NEMO samo ako ispunjava sledeće zahteve:
 - 1.1. ugovorio je ili ugovara neophodne resurse za zajedničko, koordinisano i kompatibilno delovanje zajedničkog tržišta za jedan-dan-pre i/ili preko noći, uključujući resurse potrebne za ispunjavanje funkcija NEMO-a, finansijske resurse, potrebnu informacionu tehnologiju, tehnička infrastruktura i operativni postupci ili mora da pruži dokaze da je u stanju da stavi na raspolaganje ove resurse u razumnom pripremnom periodu pre nego što započne svoje dužnosti u skladu sa članom 5 ovog pravila;
 - 1.2. treba da bude u mogućnosti da osigura da učesnici na tržištu imaju otvoren pristup informacijama u vezi sa NEMO zadacima u skladu sa članom 5 ovog pravila;
 - 1.3. moraj poslovati isplativo u odnosu na spajanja tržišta jedan-dan-pre i unutarrednevno i moraju imati odvojene račune u internom računovodstvu za funkcije Operatora spojenog tržišta (OST) i druge aktivnosti kako bi sprečili međusobno subvencionisanje;
 - 1.4. mora postojati adekvatan nivo poslovnog odvajanja od ostalih učesnika na tržištu;
 - 1.5. neće koristiti naknade iz člana 3. stav 7. ovog pravila za finansiranje svojih tržišnih aktivnosti jedan dan pre ili unutarrednevno sa nekom drugom strankom koja nije stranka od koje je naplatila/primila ove naknade;
 - 1.6. treba da se odnosi prema svim učesnicima na tržištu jednako i nediskriminatorno;
 - 1.7. trebalo bi da postoje odgovarajuća pravila i organizacija za nadzor tržišta;
 - 1.8. mora uspostaviti odgovarajuće sporazume o transparentnosti i poverljivosti sa učesnicima na tržištu i KOSTT-om;
 - 1.9. mora pružiti neophodne usluge likvidacije i poravnanja; i
 - 1.10. treba da uspostavi *neophodni sistem komunikacije* i prakse za koordinaciju sa KOSTT-om.

POGLAVLJE II

ZADACI I FUNKCIJE

Član 5

NEMO zadaci

1. Imenovani operater tržišta električne energije (NEMO) će delovati kao tržišni operater na Kosovu ili na regionalnim tržištima da bi izvršio spajanje tržišta jedan-dan-pre i unutarдневно, u saradnji sa KOSTT-om ili regionalnim OPS-om. Dužnosti će uključivati primanje naloga od učesnika na tržištu, koji će imati ukupnu odgovornost za koordinaciju i alokaciju naloga u skladu sa rezultatima spajanja tržišta jedan-dan-pre i unutarдневно, objavljivanje cena i balansiranje i izmirivanje ugovora koji proizilaze iz trgovanja u skladu sa relevantnim ugovorima i uredbama učesnika.
2. U vezi sa spajanjem tržišta jedan-dan-pre i unutarдневно, NEMO će biti posebno odgovoran za sledeće zadatke:
 - 2.1. sprovođenje funkcija OPS definisanih u stavu 3 ovog člana u koordinaciji sa drugim NEMO-ima;
 - 2.2. primena zahteva za spajanjem tržišta jedan -dan-pre i unutarдневно, zahteva za OPS funkcijama i algoritma cena spajanja prema algoritmu uspostavljenom i primenjenom u zemljama EU u vezi sa svim pitanjima u vezi sa funkcionisanjem tržišta električnu energiju u skladu sa stavom 3. ovog člana;
 - 2.3. sprovođenje maksimalnih i minimalnih cena utvrđenih na nivou EU u skladu sa maksimalnim i minimalnim cenama utvrđenim na nivou EU ili regionalnim nivoima;
 - 2.4. zadržavanje anonimnosti na takav način da se ne može pripisati određenom učesniku na tržištu i neće otkriti informacije o prihvaćenom nalogu izraženom u evrima, neophodne za obavljanje funkcija OPS iz stava 3. ovog člana;
 - 2.5. evaluacija rezultata izračunatih na osnovu funkcija OST-a definisanih u stavu 3. ovog člana, dodeljivanje naloga na osnovu ovih rezultata, potvrđivanje rezultata kao konačnih ako se smatraju tačnim i njihovo podnošenje OPS-u, koji mora sertifikovati ih u skladu sa raspoloživim mogućnostima raspodele inter-zonskih kapaciteta;
 - 2.6. informisanje učesnika na tržištu o rezultatima njihovih ponuda bez ikakvog neopravdanog odlaganja;
 - 2.7. da deluje kao stranka za poravnanje i realizaciju razmene energije koja je rezultat spajanja tržišta jedan-dan-pre i unutarдневно prema metodologiji razvijenoj u zemljama EU;
 - 2.8. odobri i primeni zajedno sa NEMO i relevantnim rezervnim procedurama OPS-a za rad nacionalnog ili regionalnog tržišta ako ne postoje dostupni rezultati iz funkcija OST, uzimajući u obzir rezervne procedure dogovorene od OPS-a. Ove rezervne procedure trebale bi omogućiti raspodelu kapaciteta na nacionalnom i regionalnom nivou u slučaju da procesi integracije tržišta ne mogu dati rezultate;
 - 2.9. dostaviti predviđanje troškova za spajanje tržišta jedan-dan-pre i unutarдневно nadležnim regulatornim vlastima i OPS-u u slučajevima kada će NEMO troškovi za uspostavljanje, izmenu i funkcionisanje spajanja tržišta jedan dan pre i unutarдневно biti pokriveni doprinosima dotičnog OPS-a;
 - 2.10. obavljaju ulogu agenta za prenos, ako RUE odluči.

3. NEMO će obavljati funkcije OST-a zajedno sa drugim NEMO-ma. Ove funkcije treba da uključuju sledeće:
 - 3.1. primena algoritama, sistema i procedura za spajanje tržišta jedan-dan-pre i unutardnevno kako je definisano na nivou EU. Ako integracija tržišta između dve ili više zona za nadmetanje u prvom koraku ne uključuje nijednu državu članicu EU, može se postići i primeniti privremeno rešenje, pod uslovom da RUE odobri i u bliskoj saradnji sa OPS-om i ostalim uključenim NEMO-vima, ovi uslovi omogućavaju da se algoritmi, sistemi i postupci za spajanje tržišta jedan-dan-pre i unutardnevno koji se primenjuju u EU da se primene u ovom slučaju i koliko god je to moguće, istovremeno dozvoljavajući osobenosti dve oblasti za nadmetanje;
 - 3.2. obrada ulaznih podataka o međuzonskom kapacitetu, kao i ograničenja raspodele koje pruža OPS u procesu koordiniranog izračunavanja kapaciteta ili koordinisani kalkulator kapaciteta koji deluje u ime OPS-a. Ovi unosi moraju biti dostavljeni relevantnom NEMO-u najkasnije sat vremena pre zatvaranja spojenog tržišta jedan-dan-pre i najkasnije 15 minuta pre vremena otvaranja unutardnevne međudržavne inter-zonske kapije;
 - 3.3. zajednička operacija određivanja cena i algoritmi kontinuirane koordinacije trgovine kako su definisani na nivou EU. Ako spajanje tržišta između dve ili više zona za nadmetanje u prvom koraku ne uključuje nijednu državu članicu EU, privremeno rešenje se može postići i primeniti pod uslovom da RUE odobri i u bliskoj saradnji sa OPS i drugim uključenim NEMO-ima, da se u ovim uslovima stvori mogućnost da se algoritmi koji se primenjuju u EU primene i u ovom slučaju i koliko god je to moguće, istovremeno dozvoljavajući osobenosti dve oblasti za nadmetanje;
 - 3.4. verifikacija i predaja rezultata spajanje tržišta jedan-dan-pre i unutardnevno kod NEMO-a i OPS-u.
4. Saradnja između NEMO-a biće ograničena na onaj deo koji je neophodan za dizajniranje, sprovođenje i efikasno i sigurno spajanje tržišta jedan-dan-pre i unutardnevno. Zajedničko obavljanje OPS funkcija zasnivaće se na principu nediskriminacije i osiguraće da nijedan NEMO ne može iskoristiti nerazumne ekonomske prednosti kroz učešće u funkcijama OPS. Ovo bi trebalo u velikoj meri da odražava i na taj način zabrani upotrebu zaštićenih informacija, koje nisu dostupne javnosti, od strane NEMO-a koje bi dale nepoštenu prednost postojećim ili potencijalnim konkurentima ili koristile za maksimalizaciju ekonomske profitabilnosti.

Član 6

Zadaci KOSTT vezani za spajanje tržišta jedan-dan-pre i unutardnevno

1. Nakon imenovanja NEMO-a na Kosovu u skladu sa članom 3.3 ovog pravila, KOSTT će učestvovati u spajanju tržišta jedan dan pre i unutardnevno. KOSTT bi trebalo da se koordinira sa NEMO kako bi osigurao efikasnu primenu spajanja tržišta.
2. Zadaci koje KOSTT mora da izvrši su sledeći:
 - 2.1. blisko saradivati sa OPS-om iz ugovornih strana Energetske zajednice i/ili država članica EU kako bi se osiguralo funkcionisanje zajedničkih algoritama određivanja cena i tekuće koordinacije trgovanja za sve aspekte koji se odnose na raspodelu kapaciteta, kao što su utvrđeni u standardima EU;
 - 2.2. doprinosi zajedničkom usvajanju algoritama za koordinaciju prema zahtevima utvrđenim u standardima EU;
 - 2.3. u saradnji sa ostalim OPS-ima da izvrše izračunavanje neto kapaciteta (NTC) za D-2 dana za podršku spajanja tržišta;

- 2.4. izračuna, potvrdi sa ostalim sistemskim operaterima prenosnih sistema i pošalje međuzonske kapacitete i ograničenja raspodele relevantnom NEMO-u najkasnije 1 sat pre zatvaranja jedan-dan-pre kapija za spajanje tržišta. Ako OPS-i nisu u mogućnosti da dostave ove podatke, moraju obavestiti relevantni NEMO i moraju ih dostaviti najkasnije 30 minuta pre zatvaranja kapije za tržište jedan-dan-pre;
- 2.5. proveriti rezultate spajanje tržišta jedan-dan-pre i u odnosu na međuzonske kapacitete i ograničenja alokacije;
- 2.6. da poštuje rezultate jedan-dan-pre i unutardnevnog spajanja tržišta izračunatog u skladu sa stavom 2, podstav 2.5 ovog člana;
- 2.7. uspostaviti i primeniti procedure podrške prema potrebi za raspodelu kapaciteta;
- 2.8. složiti se sa ostalim OPS-ima i predložiti vreme otvaranja međuzonske kapije za unutardnevno tržište i vreme zatvaranja međuzonske kapije ponuda za unutardnevno tržište u skladu sa metodologijama primenjenim u EU;
- 2.9. alocirati prihode od zagušenja u skladu sa metodologijom usvojenom sa drugim relevantnim OPS-ima koji su u skladu sa metodologijama EU;
- 2.10. tamo gde je dogovoreno, da deluje kao agent za prenos za prenos neto pozicija na tržištu.
- 2.11. obavljati ulogu agenta za prenos ako je tako odlučeno od strane regulatora.

POGLAVLJE III
PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 7

Trajanje imenovanja

Imenovanje NEMO-a prema članu 3 ovog pravila ostaće na snazi do uključivanja Uredbe CACM u primarno zakonodavstvo Republike Kosovo, a zatim će imenovanje NEMO-a biti potvrđen u skladu sa pravilima Uredbe CACM.

Član 8

Promene

1. Regulator može izmeniti ili dopuniti bilo koju odredbu ovog pravila.
2. Postupak za izmenu ili dopunu ovog pravila biće isti kao i za njegovo odobravanje.

Član 9

Tumačenje

Ako postoje nesigurnosti u vezi sa odredbama ovog pravila, Regulatorni odbor će pružiti pojašnjenja.

Član 10

Stupanje na snagu

Ovo pravilo stupa na snagu danom usvajanja od strane Regulatornog odbora i biće objavljeno na zvaničnoj veb stranici RUE.

Odbor RUE,

Arsim Janova, v.d. Predstavnik

Besim Sejfić, član

Selman Hoti, član

Izet Rushiti, član

Prilog 1.a

Obrazac formata prijave

1. Podaci o pravnom licu:

- a) **Ime podnosioca zahteva:** [unesite naziv entiteta]
- b) **Adresa podnosioca zahteva:** [unosi adresu podnosioca zahteva]

2. Kontakt podaci za podnosioca zahteva

- a) **Ime kontakt osobe:** [unesite ime kontakt osobe]
- b) **Položaj kontakt osobe:** [postavlja poziciju koju ima kontakt osoba]
- c) **Telefonski broj kontakt osobe:** [unesite broj kontaktiranja kontakt osobe]
- d) **Adresa e-pošte kontakt osobe:** [unesite adresu e-pošte kontakt osobe]
- e) **Poštanska adresa kontakt osobe:** [unesite poštansku adresu kontakt osobe]

3. Izjava da li se podnosilac zahteva prijavljuje za imenovanje kao NEMO [ime ugovorne strane] za spajanje tržišta jedan-dan-pre i unutarдневно:

[Subjekat] podnosi zahtev za imenovanje za NEMO na Kosovu koji će raditi na spojenom tržištu jedan-dan-pre i unutarдневно.

Ako postoji više od jednog područja ponude, naznačite za koje područje podnošenja ponuda se prijavljuje:

[Ako je primenjivo, odlučite za koje je područje nadmetanja ova prijava]

4. Da li se podnosilac zahteva prijavio za NEMO oznaku bilo kojoj drugoj stranci i ako jeste kojoj stranci/području za nadmetanje:

[Ako je primenljivo, navedite ime stranke i područje nadmetanja za koji se entitet prijavio]

Da li je bilo koja prijava odbijena, ako jeste, od koje strane i iz kojeg razloga:

[Unesite stranu i razlog za odbijanje]

5. Izjava ako je entitet aktivan kao zakonski monopol na drugom tržištu: [Izbrišite po potrebi]

[Subjekat] nije aktivan kao pravni monopol na drugom tržištu/[Subjekat] je aktivan kao pravni monopol na [navedite tržište].

6. Izjava da li je cela aplikacija ili njen deo poverljiv, razlozi zašto i koji deo:

a) Da li aplikacija sadrži poverljive informacije:

[Izbriši po potrebi] Da/Ne

b) Da li je celokupna aplikacija ili njen deo poverljiv:

[Izbriši po potrebi] Ceo/deo aplikacije je poverljiv.

Ako je samo deo prijave poverljiv, navedite crticom ispod u tekstu tamo gde se pojavljuju.

c) Obrazloženje poverljivosti:

[navedite obrazloženje poverljivosti]

7. Potpis i izjava o tačnosti dostavljenih informacija:

Ja, [unesite ime], ovlašćen sam da podnesem prijavu za imenovanje za imenovanog operatora tržišta električne energije (NEMO) i garantujem da su informacije i dokumenti predati kao deo ove prijave istiniti, tačni i da uključuju sve relevantne informacije koje su poznate [Subjektu] kako bi RUE mogao da proceni prijavu [Subjekta].

[Potpis, ime ovlašćenog potpisnika i položaj, mesto i datum]

Spisak dokumenata predatih u okviru ove prijave:

[Navedite dokumenta redom]

Prilog 1.b

Tumačenje člana 4. i prateće dokumentacije koja se podnosi u skladu sa njim, uzimajući u obzir primere najbolje prakse država članica EU

Kriterijumi navedeni u članu 4, stav 1 - podstav. 1.1:

Podnosilac zahteva je ugovorio ili ugovara neophodne resurse za zajedničko, koordinisano i kompatibilno delovanje spojenog tržišta jedan dan pre i unutar dnevno, uključujući resurse potrebne za ispunjavanje funkcija NEMO, finansijska sredstva, neophodnu informacionu tehnologiju, tehničku infrastrukturu i operativne postupke ili mora pružiti dokaze da je u stanju da ove resurse stavi na raspolaganje u *razumnom pripremnom periodu* pre nego što započne svoje zadatke.

Tumačenje značenja:

Podnosioci zahteva moraju uključiti informacije koje se odnose na:

- Posedovanje dovoljno kapitala i finansijske sigurnosti da pokriju troškove svojih aktivnosti i izloženosti riziku kako bi vodili efikasno, pouzdano i održivo spajanje tržišta jedan dan pre i unutar dnevno;
- Posedovanje potrebne platforme za odgovarajuću upotrebu i interakciju, uključujući neophodnu informacionu tehnologiju (softver), tehničku opremu (hardver i infrastruktura) i/ili dogovor o nivou ugovornih usluga za pružanje ovih usluga, zajedno sa planom vanrednih situacija), da efikasno, pouzdano i stabilno posluju u spajanje tržišta jedan-dan-pre i/ili unutar dnevno;
- Posedovanje potrebne operativne i ugovorne sporazume sa NEMO-om, OPS-om i drugim relevantnim učesnicima na tržištu, kao i planove za nepredviđene slučajeve, ukazujući na to kako će NEMO izvršavati dodeljene zadatke:

Potrebni dokumenti kao dokaz:

Prema potrebi, od podnosioca zahteva se dostavlja sledeća prateća dokumentacija:

1. Uverenje o registraciji;
2. Izjava da on/ona dovoljno razume relevantno zakonodavstvo;
3. Poslednji revidirani godišnji izveštaj;
4. Finansijski plan koji projektuje prihode tekuće i buduće godine potrebne za obavljanje NEMO zadataka koji uključuje:
 - a. Bilans;
 - b. Bilans stanja;
 - c. Analizu kapitala;
 - d. Jasnu izjavu pretpostavki korišćenih za projekcije;
 - e. Analizu osetljivosti na projekcije uzimajući u obzir promene u pretpostavkama;
 - f. Jasnu analizu o načinima na koji podnosilac zahteva planira da finansira operaciju, uključujući detalje svih garancija datih podnosiocu zahteva.
5. Poslovni plan koji se odnosi na NEMO zadatke koji uključuje:
 - a. Detaljnu operativnu analizu, uključujući ključne procese;
 - b. Jasan opis i objašnjenje kako ću postupati sa spajanjem tržišta jedan dan pre i unutar dnevno, uključujući organizacionu strukturu;
 - c. Organizacionu strukturu, uključujući osoblje - ljudske resurse za rad, a posebno u vezi sa pružanjem IT usluga;
 - d. Kodeks ponašanja i program usklađenosti;

- e. Svrhu, prirodu i obim dodeljivanja zadataka koje će izvršiti treće strane i postupci koje podnositelj zahteva namerava da primeni kako bi se osiguralo pružanje usluge od strane trećih lica;
- f. Detaljno objašnjenje tehničkog i IT sistema namenjenog za upotrebu i operativne pouzdanosti datog sistema;
- g. Podnositelj zahteva mora da predstavi mere kojima će identifikovati i upravljati sukobom interesa ili upravljati istim;
- h. Detaljno objašnjenje plana kako podnositelj zahteva namerava da sarađuje sa NEMO-om i drugim OPS-ima i dokumentuje da će bilo koji sporazum stupiti na snagu najkasnije 2 meseca nakon što bude odobren kao imenovani NEMO;
- i. Detaljno objašnjenje u vezi sa uspostavljenim postupkom za identifikovanje i upravljanje rizicima, kao i odgovarajuće planiranje upravljanja vanrednim situacijama.

Kriterijumi navedeni u članu 4. stav 1. podstav 1.2:

Mora biti u mogućnosti da osigura da učesnici na tržištu imaju otvoren pristup informacijama o NEMO zadacima u skladu sa članom 5

Tumačenje značenja:

Podnositelj zahteva mora da dokaže i osigura da će biti u stanju da javno objavi informacije i podatke (tj. Sporazume, metodologije, pravila, procedure i podatke) po potrebi i da će pristup biti dostupan podjednako za sve učesnike na tržištu.

Potrebni dokumenti kao dokaz:

Prema potrebi, od podnosioca zahteva se dostavlja sledeća prateća dokumentacija:

1. Jasna komunikaciona strategija koja uključuje:

- a. Opis i dokazi o tome gde i kako učesnici na tržištu mogu pristupiti informacijama;
- b. Proces objavljivanja podataka;
- c. Opis planiranja za nepredviđene slučajeve i sigurnost da su ove informacije dostupne svim učesnicima na tržištu.

Kriterijumi navedeni u članu 4. stav 1. podstav 1.3:

Treba da funkcioniše *isplativo* u odnosu na spajanje tržišta jedan-dan-pre i unutarodnevno, a u internom računovodstvu moraju postojati zasebni računi za funkcije Operatora spojenog tržišta (OST) i druge aktivnosti kako bi se sprečilo međusobno subvencionisanje.

Tumačenje značenja:

Podnositelj zahteva mora priložiti dokaze da postoje odvojeni računi za funkcije zajedničkog operatora tržišta (OST) i druge aktivnosti imenovanog operatora tržišta električne energije (NEMO) i mora izvršiti jasnu analizu svih njihovih troškova za NEMO. Ovo će omogućiti RUE da utvrdi na kom nivou je isplativo pružanje usluge. To se može postići upoređivanjem sa drugim podnosiocima zahteva, ako se pojavi više podnosilaca zahteva, ili saradnjom sa drugim regulatornim organima koji su ranije imenovali NEMO.

Potrebni dokumenti kao dokaz:

Prema potrebi, od podnosioca zahteva se dostavlja sledeća prateća dokumentacija:

1. Jasan opis i objašnjenje procesa izračunavanja koji bi podnosiocu zahteva omogućio da identifikuje i podeli troškove OST-a i NEMO-a;
2. Jasan opis i objašnjenje odvojenih računa koji će se koristiti za OPS i NEMO troškove;

3. Jasan opis procesa za izveštavanje o jasnom raščlanjivanju svih NEMO troškova, uključujući troškove OST-a;
4. Poređenje troškova podnosioca zahteva u odnosu na primere iz EU podeljene po svakom NEMO i OPS trošku.

Kriterijumi navedeni u članu 4. stav 1. podstav 1.4:

Podnosilac zahteva mora imati adekvatan nivo poslovne odvojenosti od ostalih učesnika na tržištu.

Tumačenje značenja:

Podnosilac zahteva mora priložiti dokaze o dovoljnoj segregaciji do te mere da bilo koje povezano preduzeće neće moći da koristi NEMO i OPS informacije koje nisu otvorene za javnost u svoju nepoštenu korist. To znači da podnosilac prijave za transparentnost mora da uključi svaki potencijalni sukob interesa koji proizlazi iz vlasništva ili povezanosti sa učesnicima na tržištu. To znači da podnosilac zahteva ne sme da deli informacije sa ili bez namere da favorizuje učesnika na tržištu koji može biti vlasnik ili povezan sa podnosiocem zahteva. Pored toga, ako podnosilac zahteva ima potencijalni sukob interesa, podnosilac treba da pokrene postupak i mehanizam koji će obezbediti adekvatno razdvajanje i uklanjanje sukoba interesa.

Potrebni dokumenti kao dokaz:

Prema potrebi, od podnosioca zahteva se dostavlja sledeća prateća dokumentacija:

1. Jasan opis i objašnjenje strukture podnosioca zahteva, uključujući sastav odbora ili drugih upravnih tela i direktora, i, ako je moguće, njihov interes na tržištu bez obzira na njihovu pripadnost podnosiocu zahteva;
2. Informacije u vezi sa ostalim potencijalnim preduzećima podnosioca zahteva, pored usluga trgovanja jedan-dan-pre i unutarдневно;
3. Izjava o tome da li podnosilac zahteva saraduje sa drugim stranama, i ako da, koje aktivnosti podnosilac zahteva preduzima sa tim strankama;
4. Kompletan rezime svih institucija u zavisnosti od funkcionalnosti ostalih učesnika na tržištu;
5. Informacije u vezi sa sastavom i identitetom vlasnika direktno i indirektno, drugih pravno povezanih lica, matičnih kompanija i njihovih zavisnih preduzeća;
6. U slučajevima kada su akcionari, druga pravna povezana lica, matična preduzeća ili zavisna preduzeća učesnici na tržištu, potrebno je objašnjenje kako je podnosilac zahteva organizovao podelu posla i eliminisanje sukoba interesa..

Kriterijumi navedeni u članu 4. stav 1. podstav 1.5:

Ako je podnosilac određen kao nacionalni pravni monopol na usluge trgovanja jedan-dan-pre i unutarдневно kod jedne ugovorne stranke, tada neće koristiti naknade iz člana 5 (1) za finansiranje svojih aktivnosti na tržištu jedan-dan-pre ili unutarдневно kod jedne druge ugovorne stranke osim stranke od koje je naplatio/primio ove naknade.

Tumačenje značenja:

Podnosilac zahteva mora, ako je proglašen nacionalnim monopolom, podneti dokumentaciju kojom dokazuje da postoje odvojeni računi za usluge koje se pružaju kao nacionalni pravni monopol za trgovinske usluge na tržištu jedan-dan-pre i unutarдневно od bilo koje druge delatnosti.

Potrebni dokumenti kao dokaz:

Prema potrebi, od strane podnosioca zahteva se dostavlja sledeća prateća dokumentacija:

1. Jasan opis i objašnjenje njihovih računovodstvenih procesa za svaku zakonsku monopolsku aktivnost.

Kriterijumi navedeni u članu 4. stav 1. podstav 1.6:

Podnosilac zahteva mora biti u stanju da se prema svim učesnicima na tržištu odnosi jednako i na nediskriminatorски način

Tumačenje značenja:

Podnosilac zahteva mora dostaviti dokaze da oni mogu i da će se prema svim učesnicima na tržištu odnositi jednako i nediskriminatorски. Ovo bi trebalo da obuhvati postupke koji omogućavaju novim učesnicima na tržištu da uđu na tržište pod istim aranžmanima koji važe za postojeće učesnike na tržištu.

Potrebni dokumenti kao dokaz:

Prema potrebi, od podnosioca zahteva se dostavlja sledeća prateća dokumentacija:

1. Detaljno objašnjenje postupaka za učesnike na tržištu i ko će koristiti usluge podnosioca zahteva koje neće dozvoliti diskriminaciju učesnika na tržištu;
2. Tržišna pravila koja se primenjuju na sve učesnike na tržištu moraju osigurati da na tržištu neće biti diskriminacije;
3. Interni postupci moraju biti utvrđeni u pisanom obliku na način da operativni sporazumi, ugovorni aranžmani i usluge za učesnike na tržištu ne budu diskriminatorni.

Kriterijumi navedeni u članu 4. stav 1. podstav 1.7:

Treba da postoje odgovarajuća pravila i organizacija za nadzor tržišta

Tumačenje značenja:

Podnosioci zahteva moraju dokazati da su sproveli ili će primeniti program obuke i postupke praćenja koji će omogućiti podnosiocima prijava da identifikuju i prijave sva potencijalna pitanja u vezi sa integritetom veleprodajnog tržišta električne energije i srodnim principima transparentnosti, i nediskriminacija.

Potrebni dokumenti kao dokaz:

Prema potrebi, od podnosioca zahteva se dostavlja sledeća prateća dokumentacija:

1. Uključeno detaljno objašnjenje programa obuke:
 - a. Menadžment i zaposleni imaju ili će steći znanje o ugovorima o nadzoru tržišta;
 - b. Menadžment i zaposleni su ili će biti svesni potencijalnih problema nadzora tržišta, npr. REMIT pitanja;
 - c. Menadžment i zaposleni su svesni svoje odgovornosti da izveštavaju o potencijalnim problemima tokom nadzora tržišta.
2. Jasno i detaljno objašnjenje šeme praćenja i srodnih postupaka:
 - a. usvajanje podataka;
 - b. praćenje trgovinskih aktivnosti;
 - c. utvrđivanje mogućih slučajeva;
 - d. procena i istraživanje mogućih slučajeva;
 - e. Eskalirana procena potencijalnih domaćih slučajeva u saradnji sa relevantnim vlastima;
 - f. određivanje ko će unutar entiteta snositi primarnu odgovornost za ove postupke i da li će se u tu svrhu uspostaviti posebna jedinica.

Kriterijumi navedeni u členu 4. stav 1. podstav 1.8:

Moraju uspostaviti odgovarajuće sporazume o transparentnosti i poverljivosti sa učesnicima na tržištu i KOSTT-om

Tumačenje značenja:

Podnosioci zahteva moraju da potvrde da imaju ili će primeniti ili potpisati zajedno sa ostalim relevantnim učesnicima na tržištu i sporazumima o prenosioocu prenosnog sistema koji uključuju transparentnost i poverljivost svih uključenih strana.

Potrebni dokumenti kao dokaz:

Prema potrebi, od podnosioca zahteva se dostavlja sledeća prateća dokumentacija:

1. Detaljan opis načina na koji će podnosilac zahteva proceniti, odobriti i primeniti sporazume o transparentnosti i poverljivosti sa sadašnjim i budućim učesnicima na tržištu i OPS-om;
2. Dostaviti bilo koji postojeći sporazum koji je primenljiv.

Kriterijumi navedeni u členu 4. stav 1. podstav 1.9:

Mora biti u mogućnosti da pruži potrebne usluge likvidacije i poravnanja

Tumačenje značenja:

Podnosioci zahteva moraju da potvrde da imaju ili će ugovoriti entitet koji je u stanju da obezbedi:

- Dovoljnu kapitalnu i finansijsku sigurnost, zajedno sa postupcima za pružanje zadovoljavajućih garancija za poravnanja, neophodna za otplatu i likvidaciju razmene energije koja je rezultat spajanja tržišta jedan-dan-pre i unutarдневно.
- Tehnički sporazumi, operativni i ugovorni aranžmani za poravnanje i likvidaciju berze električne energije koja je rezultat jednodnevnog spajanja tržišta i/ili preko noći. Konkretno, kandidati koji se prijavljuju za spajanje tržišta dan pre i unutarдневно moraju dokazati da imaju ili će potpisati operativni i ugovorni sporazum koji omogućava više od jednog NEMO-a da upravlja zajedničkim tržištem za dan pre i/ili unutarдневно.

Potrebni dokumenti kao dokaz:

Prema potrebi, od podnosioca zahteva se dostavlja sledeća prateća dokumentacija:

1. detaljan opis operativnih troškova i zahteva za obezbeđenjem i njihovo održavanje;
2. Jasan opis i objašnjenje postupaka za odlučivanje koje su garancije potrebne za izbrisanje/poravnanje;
3. Provedena procena rizika i analiza osetljivosti kako bi se pokazalo kontinuirano upravljanje rizikom;
4. Opis i jasno objašnjenje kako podnosilac zahteva treba da planira da izvrši plaćanje i poravnanje, uključujući:
 - a. Važeća pravila;
 - b. Zahtevi učesnika,
 - c. Postupci izbrisanja/ poravnanja i likvidacije, uključujući one sa NEMO i drugim OPS-ima.
5. Jasan opis i objašnjenje ugovornih aranžmana potrebnih za obezbeđivanje procesa poravnanja i likvidacije, uključujući one sa NEMO i drugim OPS-ima i potvrda operativnih i ugovornih aranžmana koji omogućavaju NEMO-u i drugim OPS-ima da rade na spojenom tržištu dan unapred i/ili prekodneвно.

Kriterijumi navedeni u članu 4, stav 1, podstav 1.10:

Podnosilac zahteva mora uspostaviti neophodne komunikacione sisteme i prakse za koordinaciju sa KOSTT-om

Tumačenje značenja:

Podnosioci zahteva moraju da dostave dokaze da su u stanju da uspostave neophodnu komunikaciju, tehničke sisteme i relevantne aranžmane za koordinaciju sa KOSTT-om.

Potrebni dokumenti kao dokaz:

Prema potrebi, od podnosioca zahteva se dostavlja sledeća prateća dokumentacija:

1. Opis i objašnjenje kako će se prenositi OPS-u, uključujući ugovore o vlasništvu i ugovorne aranžmane za rad i servisiranje takve opreme;
2. Opis i objašnjenje aranžmana za vanredne slučajeve i upravljanje rizikom;
3. Dokument od relevantnog OPS-a kojim se potvrđuje prihvatanje gore navedenog opisa i objašnjenja i potvrda da su ovaj metod, softver i hardver kompatibilni sa OPS-om.